

Sygn. akt IV U 1257/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogusław Łój

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Dejewska vel Dej

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2019 r. w Zielonej Górze

odwołania W. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 27.07.2018 r. znak (...)

o przywrócenie prawa do renty socjalnej

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przywraca wnioskodawcy W. K. prawo do renty socjalnej na okres od dnia 01.06.2018 r.

do 30.04.2020 r.

SSO Bogusław Łój

Sygn. akt IV U 1257/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 27.07.2018 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawcy W. K. prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z 24.07.2018 r. ustaliła, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca W. K. wniósł o jej zmianę, nie zgadzając się z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z 24.07.2018 r. Zdaniem wnioskodawcy, jest on całkowicie niezdolny do pracy. Jest niepełnosprawny w stopniu umiarkowanym. Od 6 lat bierze leki. Opiekuje się nim mama.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje.

Wnioskodawca W. K., urodzony (...), był uprawniony do renty socjalnej w okresie od 01.03.2012 r. do 31.05.2018 r.

We wniosku złożonym w organie rentowym 15.02.2018 r. wnioskodawca domagał się ustalenia prawa do pobieranego świadczenia na dalszy okres.

Wobec zgłoszonego wniosku przeprowadzone zostały badania, w wyniku których lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z 19.06.2018 r. orzekł, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

W związku ze złożonym sprzeciwem, komisja lekarska ZUS orzeczeniem z 24.07.2018 r. podtrzymała stanowisko lekarza orzecznika ZUS.

Powyższe skutkowało wydaniem przez pozwanego zaskarżonej decyzji.

dowód: akta organu rentowego, znak:(...), wraz z dokumentacją orzeczniczą

U wnioskodawcy rozpoznano:

- upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim z zaburzeniami zachowania;
- stan po przebytych zaburzeniach psychotycznych związanych z używaniem alkoholu.

Wnioskodawca nie jest zdolny funkcjonować prawidłowo w rolach społecznych w sposób adekwatny do oczekiwań, nie potrafi przystosować się do norm i wymagań wynikających z zatrudnienia. Wynika to ze stanu psychicznego wnioskodawcy, nasilonych zaburzeń zachowania – na co składają się zaburzenia w funkcjonowaniu intelektualnym, emocjonalnym i społecznym. Wnioskodawca wymaga systematycznego ambulatoryjnego leczenia psychiatrycznego.

Wnioskodawca jest w dalszym ciągu całkowicie niezdolny do pracy do maja 2020 r. Stanowisko lekarzy orzeczników ZUS opiniujących na obecnym etapie sprawy jest niezasadne.

dowód: opinia biegłych sądowych lekarza psychiatry i psychologa wraz z

opinią uzupełniającą, k. 13-17, 28-29 akt sąd.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje.

Odwołanie okazało się zasadne.

Przedmiotem niniejszej sprawy było ustalenie, czy W. K. jest w dalszym ciągu – tj. po 31.05.2018 r. – całkowicie niezdolny do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało u niego przed ukończeniem 18 roku życia, bądź w trakcie nauki w szkole przed ukończeniem 25 roku życia.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z 27.06.2003 r. o rencie socjalnej (t.j. 2018 r., poz. 1340 ze zm.), renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1 przysługuje renta socjalna stała – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała lub renta socjalna okresowa – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa (ust. 2), a ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik na zasadach i w trybie określonych w ustawie z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 5 ww. ustawy).

Podstawową więc przesłanką warunkującą uzyskanie prawa do renty socjalnej jest stwierdzenie całkowitej niezdolności do pracy.

Ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje się na zasadach i w trybie określonym w ustawie z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), stosując odpowiednio między innymi art. 12-14 tej ustawy (art. 5 i 15 ustawy o rencie socjalnej). Przepis art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – definiując niezdolność do pracy – stanowi, że niezdolną do pracy jest osoba, która

całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przepisy ust. 2 i 3 wskazują, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Natomiast zgodnie z jej art. 13 przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy, a także celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W myśl art. 107 ustawy emerytalnej, prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Rzeczą sądu w przedmiotowej sprawie było zatem ustalenie czy wnioskodawca spełnia wymogi wynikające z ww. przepisów, w szczególności czy jest w dalszym ciągu całkowicie niezdolny do pracy.

Dokonanie ustaleń w spornym zakresie wymagało wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 § 1 k.p.c., co oznaczało konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego dysponującego specjalistyczną wiedzą odpowiednią dla dokonania oceny stanu zdrowia wnioskodawcy.

W tym zakresie sąd skorzystał z opinii biegłych lekarza psychiatry i psychologa i nie znajdując podstaw do jej podważenia, w całości oparł się na ustaleniach biegłych.

Na podstawie przeprowadzonego jednorazowego ambulatoryjnego badania psychiatryczno-psychologicznego oraz w oparciu o analizę dokumentacji medycznej dostępnej w aktach sprawy na dzień sporządzania pierwszej opinii biegłe nie były w stanie wydać jednoznacznej opinii co do istniejącego u wnioskodawcy schorzenia i jego dynamiki. Biegłe uznały, że niezbędna jest dokumentacja medyczna od lekarza, u którego wizytę odbył wnioskodawca.

Po zapoznaniu się z historią zdrowia i choroby, biegłe w opinii uzupełniającej – na podstawie istniejących dowodów medycznych zawartych w aktach sprawy oraz przeprowadzonego jednorazowego ambulatoryjnego badania psychiatryczno-psychologicznego – postawiły rozpoznania i stwierdziły, że wnioskodawca jest nadal całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej do maja 2020 r.

Umotywowały to oceną funkcjonowania intelektualnego, emocjonalnego i społecznego wnioskodawcy. Stan psychiczny i nasilone zaburzenia zachowania nie pozwalają, zdaniem biegłych, na podjęcie zatrudnienia.

Sąd przychylił się w całości do powyższych ustaleń biegłych w zakresie oceny stanu zdrowia wnioskodawcy. Podkreślić bowiem należy, że opinie te zostały wydane po przeprowadzeniu osobistego badania odwołującego się, po zapoznaniu się przez biegłe z podawanymi przez niego objawami oraz po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską, a efekt końcowy wszystkich tych czynności został przez biegłe zawarty w kategoriach wnioskach opinii.

W kontekście powyższego, sąd nie uwzględnił (k. 43v) wniosku pozwanego organu o dopuszczenie dowodu z psychiatryczno-psychologicznej opinii uzupełniającej, bowiem w świetle pozostałego materiału dowodowego w sprawie, nie miał wątpliwości co do prawidłowości wydanej w sprawie opinii (uwzględniając opinię uzupełniającą).

Zarzuty pozwanego (k. 33-34 akt sąd.) uznać należało za chybione. Podkreślić w tym miejscu bowiem należy, że różnica zdań między stronami co do oceny stanu zdrowia i jego wpływu na zdolność do pracy, wynikająca z subiektywnego przekonania co do faktów i ich oceny sama przez się nie powoduje konieczności uzupełniania postępowania dowodowego. W ocenie sądu brak jest podstaw w rozpoznawanej sprawie do kwestionowania trafności opinii psychiatryczno-psychologicznej i jej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.

W swoich zastrzeżeniach organ rentowy samodzielnie ocenia przebieg badania przeprowadzonego przez biegłą psychiatrę, jednak od tej oceny są właśnie biegłe, które wyciągnęły z badań wnioski wskazane w opinii. Poza tym trzeba zwrócić uwagę na wyniki badania psychologicznego, gdzie podano, że kontakt z wnioskodawcą jest trudny, wnioskodawca nie odpowiadał na pytania, wruszał ramionami i mówił „nie wiem”, chodził po gabinecie, nie potrafił skupić się dłużej na zadaniu, nie rozumiał pytań z kwestionariusza osobowości, samodzielnie nie potrafił czytać ze zrozumieniem ich treści, miał problemy z udzieleniem odpowiedzi „tak/nie” na pytania, a kolejny test wykonał z tyłoma błędami, że znacznie odbiega to od normy nawet dla osoby upośledzonej w stopniu lekkim. Wszystko to wskazuje na regres intelektualny i społeczno-emocjonalny, który – zdaniem biegłych i sądu – wyklucza możliwość funkcjonowania wnioskodawcy w środowisku pracy, nawet przy wykonywaniu prostych prac fizycznych pod nadzorem.

Ocena lekarza konsultanta lub orzecznika również nie może warunkować poprawności wniosków biegłego, ponieważ w postępowaniu sądowym to właśnie opinia biegłego dopuszczana jest jako dowód w celu oceny stanowiska organu rentowego i rozbieżność zdań nie może podważyć ustaleń zawartych w opinii biegłego, jeśli pozwany organ nie wysunie skutecznych zastrzeżeń merytorycznych. W opinii uzupełniającej biegłe wyraźnie odniosły się do stanowiska lekarza konsultanta ZUS i przedstawiły wnioski odmienne.

Podkreślić również należy, że sąd nie jest zobowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., sąd zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.